

E · R · · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

 iute

TOETAB:

NORDAID®

Beethoveni EROICA

KLARNET
SOO-YOUNG LEE

VIOOLA
**NILS
MÖNKEMEYER**

ERSO

DIRIGENT
**JONATHAN
BLOXHAM**

**MAYER
BRUCH
BEETHOVEN**

27

VEEBRUAR
ESTONIA KONTSERDISAAL
2026

PUHAS KULD

Mis ühendab ERSOt ja Iutet?

Iute Groupis on ligi 1000 inimest, keda ühendab missioon aidata oma klientidel saada finantsiliselt ja digitaalselt tugevamaks.

Eestis töötab ligi sada tiimiliiget 14 eri rahvusest.

Oleme justkui orkester: iga hääl on eriline ja väärtuslik, ning ühisest sihist sünnib tõeline koosmäng.

E · R · · O

Beethoveni „Eroica“

SOO-YOUNG LEE klarnet
NILS MÖNKEMEYER vioola
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Joosep Reimaa
Dirigent JONATHAN BLOXHAM

kell 19 – sümfooniakontsert

SOO-YOUNG LEE klarnet

NILS MÖNKEMEYER viola

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Kontsertmeister Joosep Reimaa

Dirigent JONATHAN BLOXHAM

Emilie Mayer (1812—1883)

Avamäng „Faust“, op. 46 (1880)

Max Bruch (1838—1920)

Kontsert klarnetile, vioolale ja orkestrile e-moll, op. 88 (1911)

Andante con moto

Allegro moderato

Allegro molto

vaheaeg

Ludwig van Beethoven (1770—1827)

Sümfoonia nr 3 Es-duur “Eroica”, op. 55 (1804)

Allegro con brio

Marcia funebre (Adagio assai)

Scherzo (Allegro vivace)

Finale (Allegro molto — Poco andante — Presto)

Kontserdist teevad ülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestisi saab järelkuulata ja –vaadata.

AUSTATUD MUUSIKASÕBRAD!

„Eroica“ tõi revolutsiooni sümfoonilisesse mõtlemisse ja mõjub värskena ka täna — julge arhitektuur, rahutu energia ning finaal, mis muudab võitluse tantsuks. See on kaunis meeldetuletus, et tugevus ja tundlikkus kuuluvad kokku.

Miks toetab Nordaid ERSOt? Sest heaolu on suurepärase soorituse alus. Meie missioon on toetada igapäevast tervist, et inimesed saaksid elada ja töötada parimal moel; ERSO missioon on tõsta kogukonna vaimu. Mõlemad nõuavad teadmisi, distsipliini ja järjepidevust. Oleme uhked, et saame aidata selliseid õhtuid võimalikuks teha.

Nautige kontserti ning olgu muusika teile kosutuseks.

Kalle Kõre

Juhatuse liige, Nordaid

Emilie Mayer

Emilie Mayer (1812 – 1883) oli üks 19. sajandi edukamaid naisheliloojaid. Ta sündis Mecklenburg–Vorpommerni liidumaal Friedlandi linnas jõuka apteekri peres. Juba viieaastasena sai ta muusikatunde ja hakkas väikese teoseid välja mõtlema — tantse, rondosid ja variatsioone kohaliku organisti Carl Driveri juhendamisel. Driverit vaimustas õpilase varajane küpsus ja ta aitas lugusid noodikirja panna. Pere toetas Emilie muusikapüüdlusi ega surunud peale traditsioonilisi soorolle ning abiellumist.

Mayer oli 28 aastane, kui tema isa sooritas enesetapu ning veidi aega hiljem suri ka hea mentor Carl Driver. Dramaatilised kaotused innustasid Emiliet muusikaga süvenenult edasi tegelema. Kuna konservatooriumi tollal naisi kompositsiooni õppima ei võetud, oli ainus võimalus jätkata eraõpetajate käe all. Ta kolis õe perekonna juurde Stettenisse (praegune poola linn Szczecin) ja õppis seal aastatel 1841–1847 kohaliku muusikaautoriteedi, helilooja ja dirigendi Carl Loewe käe all. Tema juhendamisel komponeeris Mayer ühe oma esimese ulatusliku teose, laulumängu „Die Fischerin“ (Kalurnaine), samuti mitmeid kammerteoseid ja esimesed sümfooniad. Tänu Loewe ja kohalike muusikajuhtide toetusele toimusid tema orkestriteoste ettekanded. Samuti hakkas ta oma kammermuusikat esitama erakontsertidel ja salongides.

Uusi võimalusi otsides siirdus Emilie Mayer Berliini ja täiendas teadmisi orkestratsiooni ja kontrapunkti Adolf Bernhard Marxi juures. Berliinis esitati tema teoseid esialgu E. Mayeri nime all ning need said muusikakriitikult

kiita. Kui selgus, et tegemist on naisterahva Emilie Mayeriga, muutus arvustuste toon karmimaks. Siiski sai Mayerist Berliinis väljapaistev tegelane, kes lävis vippidega, liikus salongides, eiras konventsionaalseid kombeid ning riietus ebataavaliselt. Tema teoseid mängiti mitmel pool Euroopas ning muusikaringkondades sai ta hüüdnimeks „nais–Beethoven“.

Emilie Mayeri loomingut hindas ja toetas Preisi kuningas Friedrich Wilhelm IV ning kuninganna Elisabeth Ludovika autasustas teda kunstide kuldmedaliga. Mayerist sai Müncheni Filharmoonia Seltsi auliige ning Berliini Ooperiakadeemia asejuht.

Avamängu „Faust“ komponeeris Emilie Mayer 68-aastasena ja selle esiettekanne toimus veebruaris 1881 Berliinis. Goethe „Faust“ on inspireerinud nii Berliozi, Liszti, Schumanni kui Gounod’ looma ulatuslikke teoseid. Mayeri kontsertavamäng ei püüa kokku võtta Goethe „Fausti“ lugu ning jätab kuulaja fantaasiale vaba ruumi. Vaid üks kirjalik vihje on partituuri lõpulehekülgedel, ilmselt viitena Margareta lunastusele: Sie ist gerettet („Ta on päästetud“).

Emilie Mayer suri kaks aastat hiljem kopsupõletikku ning on maetud Kreutzbergi Kolmainu kiriku surnuaiale Fanny ja Felix Mendelssohni rahupaiga lähedale. Tema muusika kadus unustusse terveks sajandiks.

Emilie Mayeri looming põhineb viini klassikute traditsioonidel ning on mõjutatud Mendelssohnist ning teistest romantikutest. Nimekas kriitik Ludwig Rellstab kirjutas, et Mayeri muusika „voolab sujuvalt läbi tonaalsete värvide maailma, sageli üllatava elegantsiga“.

Mayeri pärandis on kaheksa sümfooniat, kaksteist keelpillikvartetti, kammermuusikat, kontsertavamänge, sonaate, laule ning klaverikontsert. Ajaloolased alles koguvad ja uurivad tema loomingut. Hulk partituure hävis II maailmasõjas puruks pommitatud raamatukogudes.

Tema loomingu taasavastamine sai hoo sisse 1980. aastatel, kui kontserdilavadel muutus uue repertuaari otsimine trendiks. Paljud dirigendid ja artistid tõid kavadesse unustatud heliloojate muusikat, plaadifirmad avaldasid sarju *discoveries*. Mayeri loomingu suur renessanss on toimunud alles käesoleval sajandil. Ehkki naisheliloojaid on klassikalise helikunsti vallas praegu pildil üha enam, on ajaloost neid vähe esile tuua. Emilie Mayeri looming on tunnistuseks tema andest aga ka vaprust ja sihikindlusest traditsioonilises meeste maailmas läbi lüüa.

Max Bruch

Max Bruch sündis 1839. aastal Kölnis jõukas ja muusikahuvidega perekonnas, kus vanemad igati toetasid poja õpinguid. Üheksaselt kirjutas tulevane helilooja oma esimese teose, laulu ema sünnipäevaks. Kompositsiooni õppis ta Ferdinand Hilleri juures ja klaverit Carl Reinecke käe all ning komponeeris oma esimesed arvestatavad helitööd noores teismeeas. 14-aastaselt pälvis ta keelpillikvarteti eest Frankfurti Mozarti-nimelise fondi preemia.

Pärast filosoofia- ja kunstiõpinguid Bonnis pühendus Bruch muusikale ja töötas muusikadirektori ja õukonna kapellmeistrina mitmes Saksamaa linnas. Aastatel 1880–1883 oli ta kapellmeister Liverpoolis. Alates 1891. aastast elas Bruch Berliinis ja oli ligi kaksikümmend aastat sealses muusikakõrgkoolis (Universität der Künste Berlin) kompositsiooniprofessor. Tema tuntuim õpilane on itaalia helilooja Ottorino Respighi. 1893. aastal nimetati Bruch Cambridge'i ülikooli audoktoriks. Ta oli aastaid Berliini Kuningliku Kunstiakadeemia president ning alates 1913. aastast selle auliige.

Kaasaegsete sõnul oli Max Bruch tõsine ja autoritaarne, kangekaelne ning huumorisooneta mees. Iseloom pani pitseri ka tema pedagoogi- ja dirigenditööle, kus ta esitas muusikutele väga kõrgeid nõudmisi.

Oma pika ja tööka elu jooksul komponeeris Max Bruch üle 200 teose, sealhulgas oopereid, sümfooniaid, suurvorme koorile ja orkestrile ning mitmesuguseid kontserte. Tema kompositsioonid põhinevad saksa romantilise muusika konservatiivsel traditsioonil ja meenutavad kohati Mendelssohni, Schumanni või Brahmsi muusikat. Teostel on väga selge ülesehitus ja lüürilised romantilised meloodiad, mille tarvis helilooja ammutas inspiratsiooni rahvamuusikast.

Max Bruchil oli neli last abielust lauljatar Clara Tuczekiga. Poeg Max Felix oli noorpõlves andekas klarnetimängija ning talle komponeeris Max Bruch mõned teosed, neist ulatuslikem ongi **kontsert klarnetile, violale ja orkestrile**. Kolmeosalises kontserdis on kaasahaarav solistide virtuoossus ja dialoog ning võluv rapsoodialaadne meeleolu. Meloodiliselt rikkalik ja ülevoolavalt romantiline teos kasutab meloodiaid helilooja varasematest teostest. Esimeses osa võidab kuulaja südame populaarse rootsi rahvalaulu „Ack Värmeland Du Sköna“ viis.

Kontserdi esiettekanne 1912. aastal pälvis kriitikutelt kehva vastuvõtu. Teost peeti igavaks ja vanamoodsaks. Tõenäoliselt oli peamine põhjus kontrast samal ajal Euroopas suurt elevust toonud Igor Stravinski, Claude Debussy ja Richard Straussi muusika uue kõlamaailmaga.

Nagu paljud Max Bruchi teoseid, kadus ka Topeltkontsert pärast helilooja surma orkestrite repertuaarist. Kontserdi originaalpartituur leiti 1991. aastal ning teos on esimese viiulikontserdi ja „Šoti fantaasia“ kõrval praegu üks Bruchi mängitumaid teoseid — nii orkestri- kui kammerversioonis.

Max Bruch suri 1920. aastal Berliinis. Tema hauakivil Schönebergi Püha Mattheuse vanal kalmistul on kiri: „Muusika on jumalate keel“.

Seitsmes aprill 1805 Viinis oli muusikaajaloos murranguline päev. **Ludwig van Beethoven** kolmanda sümfoonia „**Eroica**“ esiettekanne tõi kaasa sama hiiglasliku pööride nagu Igor Stravinski „Kevadpühitus“ Pariisis sajand hiljem — sellest sai alguse orkestrimuusika romantismiajastu, sümfooniline helimaailm, mida praegu kuuleme kontserdisaalides päevast päeva.

Nagu paljude geniaalsete kunstiteoste puhul, jagunes „Eroica“ esimene publik Viinis mitmesse vastandlikku leeri. Helilooja toetajad olid vaimustuses Beethoveni kompromissitust uuenduslikkusest, teised kohkusid ründavana tundunud helidest, kolmandad leidsid et sümfoonias on väärtusi kui see vaid poleks ülemäära pikk ja segase ülesehitusega. Ettekanne võeti vastu loiu aplausiga ning Beethovenit vihastas eriti see et pigem kiideti sama kontserdi kavas olnud Anton Eberli teost. Paradoksaalne, kuid Eberli kolmas sümfoonia, mis surematu „Eroicaga“ samal õhtul kõlas, on nüüd avastusliku rariteedina taas ilmunud kontserdikavadesse.

Ainus, millest „Eroica“ esiettekande järel ei räägitud, aga millest teose tutvustuses praegu põhiliselt juttu tehakse, on pühendus Napoleonile ja selle mahavõtmine.

Beethoven oli selleks ajaks Viinis elanud juba kaheksa aastat. Ta lahkus kodulinnast Bonnist just siis, kui kuulutati välja uus Prantsuse Vabariik. Kirglikult elas ta kaasa revolutsioonilistele ideedele vabadusest, vendlusest ja võrdsusest. Kümme aastat pärast Euroopa ajalugu muutnud Prantsuse revolutsiooni kavatses Beethoven luua teose, mis austaks seda sündmust, ja meest, kes näis kehastavat üllaid ideaale ja Euroopa päästjat — Napoleon Bonaparte'i.

Beethoven võrdles Napoleoni koguni mütoloogilise kangelase, inimkonna kaitsja Prometheusega. Selle kangelase kuju oli teda paelunud juba aastaid. Paar aastat enne „Eroicat“ oli ta komponeerinud õukonnateatri tellimisel muusika Prometheuse–ainelisele balletile („Die Geschöpfe des Prometheus“) ning sümfoonias on balletimuusikaga ühiseid teemasid.

„Eroica“ komponeerimise ajal plaanis Beethoven sõitu Pariisi. Prantsuse vabariigis olid muusikaelus uued suunad ja elavad arengud ooperiteatris, konservatooriumi ja orkestrite töökorralduses. Beethoven lootis ka enda jaoks Pariisis avanevat uusi perspektiive. Samuti soovis ta valmivat sümfooniat Napoleonile isiklikult esitleda.

Kuid kui Napoleon kuulutas end 1804. aastal keisriks, loobus Beethoven pühendusest ja kraapis selle käsikirja tiitellehelt raevukalt maha. Helilooja

Ludwig van Beethoven

abilise Ferdinand Riesi sõnul olevat Beethoven hüüdnud: „Nii et ta pole midagi muud kui tavaline surelik! Nüüd ta tallab jalge alla kõik inimõigused, rahuldab ainult oma ambitsioone, peab ta end kõigist inimestest kõrgemaks!“. Partituuri esmatrükil sai teose pealkirjaks „Heroiline sümfoonia, loodud ühe suurmehe mälestuseks“. Helilooja pühendas „Eroica“ oma heale sõbrale ja metseenile vürst Lobkowitzile.

Koos inspireerivate ideedega uuest maailmakorrast on sümfoonias oluline impulss ka helilooja isiklik tragöödia. Paar aastat enne „Eroica“ loomist sai Beethoven teadlikuks aina süvenevast, pöördumatust kurtusest, millest ta kirjutas „Heiligenstadti testamendis“, — kirjutas vendadele, mis leiti helilooja isiklike asjade hulgast pärast tema surma. „Vaid kunst hoiab mind tagasi enesetapust,“ tunnistas Beethoven selles liigutavas kirjas.

Dramaatiline inimeseks olemise lugu pakub tänastele kuulajatele tõenäoliselt rohkem äratundmist kui ajalugu muutnud väepealiku tõus ja langus kakssada aastat tagasi. „Mõned ütlevad, et see on Napoleon, mõned Hitler, mõned Mussolini,“ on öelnud maestro Toscanini. „Kuid minu jaoks on see lihtsalt Allegro con brio“. Ideaalid purunevad, aga muusika jääb!

Just teose esimene osa, *Allegro con brio* rabas helilooja kaasaegseid nii pikkuse kui temaatilise rikkuse poolest. Kaalukuselt võiks see olla iseseisev sümfooniline poem. Reljeefselt võimukates teemades võime kujutleda

kangelast, tema võitlust, kaotusi ning lootusi. On üsna kindel et Beethoven portreeteris selles muusikas Bonaparte'i, revolutsiooni geeniusena, nagu ta teda näha soovis.

Triumfeerivalt lõppevale esimesele osale järgneb sümfoonia kaalukas keskpunkt, Leinamarss. *Marcia funebre* on võimas, hingesööbiv kujutluspilt lähenevast ja kaugenevast leinarongkäigust. Karmile marsile on kontrastiks eeleegiline ja tröösti pakkuv keskmine osa. Pinge kulmineerub fuugalaadses liikumises ja hääbub timpanilöökide saatel, otsekui eemalduks leinarongkäik kaugusse. Hector Berlioz, kes väga austas Beethoveni loomingut, on öelnud et leinamarsi struktuur ja kõla kannavad universaalseid inimlikke tundeid, kollektiivset kaotust ja hüvastijättu.

Beethoveni põlgus Napoleoni vastu lahtus helilooja biograafi Anton Schindleri väitel peatselt pärast teose esiettekannet. Beethoven nägi temas nüüd õnnetut, taevastest kõrgustest alla langenud lkarost. Kuuldes 1821 Napoleoni surmast, ütles ta: „Juba 17 aastat tagasi kirjutasin ma muusika selle kurva sündmuse jaoks“. Talle meeldis mõelda et „Eroica“ leinamarss oli Napoleoni traagilise lõpu eelaimdus.

Sümfoonia kolmas osa on traditsioonilise menueti asemel tantsuline skertso (scherzo — itaalia keeles „nali“). Keskosa muusika meenutab sümfoonia esimeses osas kõlanud võimukat kangelasteemat ning metsasarvede fanfaarsed kutsungid sõjasarvede hüüdmist.

Finaalis kõlavad variatsioonid kontratantsu teemal, mida Beethoven on kasutanud ka oma varasemates teostes. Seltskonnatantsu motiiv kasvab tormiliseks ja kõlavad meenutused eelmiste osade muusikamaterjalist, kohal on ka nõ Napoleoni–teema. Sümfoonia lõpeb kangelase võiduka ülistusega.

ERSO piletistjatele kehtib **50% soodustus** tavahinnast parkimisele Rävala parkimismajas kuni kolme (3) tunni jooksul.

Kuidas soodustust lunastada:

- Klient võtab Rävala parkimismajja sisenedes parkimispileti.
- Pärast kontserti valideerib klient oma parkimispileti kontserdisaali fuajees.
- Enne parklast lahkumist maksab klient parkimistasu parkimismajas asuvas makseautomaadis.

„Eroica“ on üks kontserdipubliku ja dirigentide lemmikteoseid. Maineka muusikaajakirja BBC Music Magazine küsitluses 2016 valis 150 tunnustatud dirigenti Beethoveni „Eroica“ kõige olulisemaks sümfooniaks.

Helisalvestuse ajastul, XX sajandist peale on ilmunud teosest sadu heliplaate. Vana kooli maestrod Herbert von Karajan, Otto Klemperer, Leonard Bernstein jt kujundasid „Eroica“ suurejoonelise majesteetliku draama, kuid praegusel ajal on dirigentide tõlgenduses esiplaanil intiimsem ja detailidesse süvenev tõlgendus. Näitena kahest erinevast stiilist võib kõrvutada Wilhelm Furtwängleri legendaarset kontserdisalvestust 1952. aastast ning Paavo Järvi tõlgendust Bremeni Saksa Kammerfilharmooniaga 2005.

MIKS TOETADA ERSO 100. SÜNNIPÄEVA?

ERSO 100. sünnipäeva pidustuste toetamine on võimalus panna õlg alla ühele Eesti armastatumale kultuuriasutusele selle ajalooliselt märgilisel tegevusaastal. Avalik rahastus tagab stabiilsuse, kuid eraannetused annavad orkestrile jõu uueneda, jõuda uute kuulajateni ja inspireerida tulevasi põlvkondi. Annetus ERSOle on investering selleks, et tipptasemel muusika saaks ka järgmised sada aastat Eestis kõlada.

Annetage otse erso.ee/erso100

Soo-Young Lee on rahvusvahelise haardega klarnetist, kelle kunstiline tegevus ühendab solisti-, kammer- ja orkestrikogemuse ning ulatub üle Euroopa ja Aasia muusikamaastike. Tema muusikutee sai aluse Lõuna-Koreas, kus ta lõpetas Ye Won Arts Schooli ja Seoul Arts High Schooli ning omandas bakalaureusekraadi Seoul National Universitys. Õpingud jätkusid Austrias Grazi Muusika- ja Esituskunstide Ülikooli magistriõppes prof Stefan Schillingi juhendamisel. 2017. aastal lõpetas ta Detmoldi Muusikakõrgkooli Konzertexameni prof Thomas Lindhorsti juhendamisel.

Soo-Young Lee © Kaupo Kikkas

Soo-Young on saavutanud hulga konkursivõite ja preemiaid, sh hiljutised – esikoht Clara Wiecki Schumanni konkursil kammermuusika kategoorias Itaalias 2022, esikoht IV Moskva rahvusvahelisel konkursil kammermuusika kategoorias 2021, esikoht Marker and Pioneer International Music Competition kammermuusika kategoorias Los Angeleses 2021 ning 3. preemia Krakowi rahvusvahelisel konkursil Opus 2021. aastal.

Soo-Youngi rahvusvaheline loominguiline haare hõlmab esinemisi ja koostööd Euroopas, Aasias ja Põhja-Ameerikas. Ta on koos musitseerinud tuntud orkestritega, sh Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, Eesti Festivaliorkester Paavo Järvi juhtimisel, BBC National Orchestra Wales, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Helsinki Filharmoniaorkester, Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, Royal Scottish National Orchestra, Orquesta Sinfonica de Madrid jt.

Solistina on Soo-Young esinenud Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri, Estonian Sinfonietta, Orchestra Filarmonica di Benevento, Nordwestdeutsche Philharmonie, Bielefelder Philharmonie, Zhengzhou Filharmonia ja mitmete Lõuna-Korea orkestrite ees. Tema repertuaar ulatub klassikalisest kaasaegse muusikani. 2024. aastal tegi ta Evelin Seppari Klarnetikontserdi „Kraft“ esiettekande ERSO-ga Normunds Šnē juhatusel. Soolokontserte on Soo-Young andnud Eestis, Saksamaal, Austrias, Lõuna-Koreas ja Kosovos. Ta on musitseerinud koos ansamblitega: Eesti Puhkpillikvintett, Ensemble Auftakt, Ensemble for New Music Tallinn, New Theatre Ensemble Tallinn. Soo-Young on osalenud rahvusvahelistel festivalidel ning andnud meistrkursusi ning juhendanud töötubasid mitmes muusikakõrgkoolis. 2016–2024 oli ta lektor Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ning on praegu külalislektor Tallinna Muusika- ja Balletikoolis.

Kunstiline kõrgtase ja uuenduslik repertuaar on toonud **Nils Mönkemeyer**ile ühe maailma edukaima violalakunstniku maine. Tema loominguline tegevus on tõstnud oluliselt viola nähtavust muusikamaastikul.

Mönkemayeri kavades on unustatud teoseid, 18. sajandi algupärast violarepertuaari, nüüdismuusikat ning muusiku enda seadeid klassikast. Tema salvestused firmale Sony Classical on korduvalt pälvinud auhindu ja rahvusvahelise pressi tunnustust. 2023. aasta kevadel ilmunud album „Dance for Two“ valmis koos plokkflöödimängija Dorothee Oberlingeri ja ning koondab teoseid enam kui tuhande aasta pikkusest muusikaajaloost arranžeerituna sellele erilise koosseisuga duetile.

Hooajal 2025/26 esineb Nils Mönkemeyer suurtel festivalidel: Rheingau Musik Festival, Schleswig–Holstein Musik Festival, Mozartfest Würzburg ja Festspiele Mecklenburg–Vorpommern, samuti Toppan Halli kammermuusikafestival Tokyos. Ta jätkab oma kolmeaastast residentuuri Bremeni Filharmooniaühingu juures ja sealsete projektide hulka kuulub esinemine koos Signum kvartetiga ning kontserdid pianist William Youniga.

Käesoleva hooaja teiste kammermuusikaprojektide hulka kuuluvad kontserdid Amsterdamis, Kopenhaagenis ja Leipzgis koos Sabine Meyeri ja William Youniga (Sabine Meyeri viimased avalikud kammerkonsertid), esinemine koos Dorothee Oberlingeri ja projekt ¡Viola Latina! Luzernis koos Bach Consort Vienna liikmetega; Euroopa turnee koos Julia Fischer Quartetiga ning põnev kava Stuttgardi Kammerorkestriga, kus Mönkemeyer astub üles nii solisti kui ka dirigendina ja kavas on teosed Hildegard von Bingenilt, Johann Sebastian Bachilt, John Dowlandilt, Antonio Vivaldilt ja Grażyna Bacewiczilt.

Solisti rollis on Nils Mönkemayeri selle hooaja tipphetked Dieter Ammanni violakonserti ettekanded Müncheni kammerorkestriga ja Esprit Orkestriga Torontos, koostöö Bremeni Filharmoonikutega Konstantia Gourzi teose „Ishaón, the Angel in the Golden Garden“ esiettekandel, samuti kontserdid Eesti Riiklik Sümfooniaorkestri ja Busani Filharmooniaorkestriga nii Busanis kui ka Münchenis.

Jonathan Bloxham © Kaupo Kikkas

Sel hooajal on **Jonathan Bloxham** teist aastat Nordwestdeutsche Philharmonie peadirigent, astudes Andris Nelsonsi ja Jonathon Heywardi jälgedes. Mullu juhatas ta orkestrit kahel Saksamaa turneel ning Herfordis, käesoleval hooajal on plaanis veel kaks ringreisi. 2021. aastal salvestas ta orkestriga Straussi ja Francki muusikaga CD, mida Musicweb International kirjeldas kui „vastupandamatut“.

Hooaeg 2025/26 tähistab ühtlasi Bloxhami esimest aastat London Mozart Playersi peadirigendina. 2022. aastast on ta tegutsenud ansambliresideeruva dirigendi ja kunstilise nõunikuna. Hooaja tipphetkede hulka kuuluvad orkestri St Martin in the Fieldsis avakontsert koos Danielle De Niesega ning helilooja Samuel Coleridge-Taylori 150. sünniaastapäevale pühendatud kontsert. Samuti juhatab Bloxham orkestrit Anna Clyne'i, Stephen McNeffi, Tunde Jegede'i ja Ryan Morgani teoste maailmaesiettekannetel.

Bloxhami hiljutiste loominguiliste tipphetkede hulka kuuluvad kontserdid Londoni Filharmoniaorkestri, NDR Elbphilharmonie orkestri, Tokyo Sümfooniaorkestri, Salzburgi Mozarteumi orkestri, Hallé orkestri, BBC Sümfooniaorkestri, BBC Filharmonoonikute, Belgia Rahvusorkestri, Residentie orkestri, Tonkünstler orkestri jt kontserdid, samuti koostööd Bonni Beethoveni orkestri, Trondheimi sümfooniaorkestri ning ansambliga Philharmonic Brass — paljudega neist korduvalt. Käesoleval hooajal juhatab ta Antwerpeni Sümfooniaorkestrit, Ulsteri orkestrit, Bremeni Filharmonoonikuid ning kahe kavaga Liverpooli Kuninglikke Filharmonoonikuid.

2024. aastal ilmus Bloxhami salvestis Bach'i klahvpillikontsertidest koos Academy of St. Martin in the Fieldsi ja Tianqi Duga, mis kerkis Apple Classical Top 100 ülemaailmses edetabelis esikohale. Samuti on ta jäädvustanud

Bruce Broughtoni teoseid koos London Sümfooniaorkestriga (2024) ning salvestanud BBC Šoti Sümfooniaorkestriga (2022) ja ansambliga London Mozart Players (2023).

Bloxhami dirigendikarjäär algas 2016. aastal, kui temast sai Birminghami Sümfooniaorkestri abidirigent Mirga Gražinytė-Tyla juhtimisel. Enne dirigeerimisele pühendumist oli ta edukas tšellistina, esinedes üle Euroopa. Tema kontsertdebüüt oli Berliini Filharmoonias 2012. aastal. Ta õppis Yehudi Menuhini koolis, Kuninglikus Muusikakolledžis ja Guildhalli Muusika ja Draama koolis. Dirigeerimise alal on ta end täiendanud Sian Edwardsi, Michael Seali, Nicolas Pasquet' ja Paavo Järvi juures. Viimased 16 aastat on Bloxham olnud Newcastle'i festivali Northern Chords kunstiline juht.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 99. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinumi Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poeemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärane koostöö on ERSO-l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 27. veebruaril 2026

I VIIUL

Joosep Reimaa
Marta Mutso
Kristiina Aimala
Nina Kawaguchi
Kirti-Kai Loorand
Katrin Matveus
Astrid Muhel
Tõnis Pajupuu
Elbe Reiter
Danae Taamal
Kaiu Talve
Andrus Tork
Tarmo Truuväärt
Liis-Helena Väljamäe

II VIIUL

Kaido Välja
Kadi Vilu
Toomas Hendrik Ellervee
Eva-Maarja Forslund
Triin Krigul
Miina Laanesaar
Egert Leinsaar
Maiu Mägi
Kristjan Nõlvak
Mari-Katrina Suss
Annelize Vlasenko
Maaren Vihermäe

VIOOLA

Rain Vilu
Liina Sakkos
Helena Altmanis
Mall Help
Kaja Kiho
Mairit Mitt-Bronikowska
Juhan Palm-Peipman
Martti Mägi
Maria Ridbeck
Julia Širokova

TŠELLO

Theodor Sink
Andres Alexander
Metspalu
Riina Erin
Tõnu Jõesaar
Lauri Toom
Margus Uus
Maris Vallsalu
Villu Vihermäe

KONTRABASS

Xiaonan Nie
Janel Altroff
Madis Jürgens
Imre Eenma
Mati Lukk
Ants Önnis

FLÖÖT

Mari-Liis Vind
Linda Vood

OBOE

Guido Gualandi
Heli Ernits
Tõnis Traksmann

KLARNET

Kristjan Parts
Taavi Orro

FAGOTT

Jakob Peäske
Kristjan Kungla

METSASARV

Ye Pan
Nikita Matsuk
Jürnas Rähni
Mattias Vihmann

TROMPET

Laur Keller
Erki Möller

TROMBOON

Andres Kontus
Väino Põllu
Johannes Kiik

TUUBA

Madis Vilgats

TIMPANID

Adam Jeffrey

SA ERSO juhatus liige
Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Müügijuht

Signe Vaiknemets

Partnerlussuhete juht

Morgan Merrell

Maine- ja kommunikatsioonijuht

Kaisa Koger

Toimetaja

Tiia Teder

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Kammer- ja noorte projektide produtsent

Taavi Orro

Lavameistrid

Jüri Korjus
Heiki Zvorovski

AITÄH TOETAMAST!

ERSO PEASPONSOR

SPONSORID

NORDIC
CATERING

LIVIKO
— anno 1898 —

myfitness
world class gym & studios

TOETAJAD

PAKEND & PRINT
ERSO TRÜKIKESKUS

pileti
keskus
Powered by sviby

KULTUURIMINISTEERIUM

FORTISSIMO

1000€

Aare Viira, Allar Jöks, David O'Brock, Egon Elstein, Johan Randvere, Kadri Lindpere, Kaidi ja Raivo Ruusalepp, Lauri Ligi, Liis Rammo, Ly Rammo, Rain Tamm, Siim Kallas, Tõnu Kuddu, Wolfgang Doneus

FORTE

500€

Annika Kuimet, Erko Tamuri, Evi Rooda, Helen Michaels, Karin Punning, Kristjan Pomm, Lauri Almann, Peep Vain, Raivo Stern, Siim Kallast, Toomas Prangli, Ülle Kruuse

MEZZOFORTE

300€

Aare Olander, Helge Talts, Hubert Viktor Kahn, Ingrid Männik, Juta Schnur, Lembit Talts, Maren Pärn, Maret Maripuu, Piret Tuul, Riina Cohen, Siim Aben, Triin Siim, Tunne Kelam

PIANO

150€

Aime Lindpere, Aivo Hallist, Allan Randmaa, Andrus Lehtmets, Ants Hinn, Ants Kerde, Ants Orgulas, Eero Hammer, Harri Mikk, Heidi Pruuli, Jaan Riikojä, Jonna Pechter, Jüri Shamov-Liiver, Jüri Suursoo, Juta Tiidus, Kärt Hammer, Kärt Pöldsam, Katre Viljalo, Katrin Veskimäe, Kristel Leppik, Kristiina Kahur, Laura Danilas, Liina Anier-Pärn, Mai Stern, Maia Remmelgas, Mall Petersen, Malle Maltis, Mare Hammer, Mare Jugandi, Marika Laar, Martin Juusu, Merike Meren, Nele Laidvee, Patrick Soome, Peep Laar, Reet Nurmeots, Sander Pullerits, Sirje Almann, Tanel Ross, Tiit Kruus, Urve Pappa, Velle Hammer, Anonüümne 3

PIANISSIMO

75€

Aime Talvik, Andres Vasarik, Anne Artus, Avo-Rein Tereping, Elena Aben, Elle Nellis, Elna Kaasik, Ene Krigul, Enel Pehap, Gennadi Vihman, Heiki Meos, Helle Kulbas, Ilja Sundelevitš, Irina Zundelevich, Juta Keskküla, Katariina Lepiku, Leila Eespere, Liina Linsi, Lilian Heikkilä, Mai Ets, Marika Eljas, Merle Keskküla, Riina Talvik, Silva Pastak, Sirje Pöder, Sirje Urb, Tiia Ruben, Tiina Hiie, Tiit Vilms, Triin Lekk, Viive Savel, Viivi Villemson, Viktor Kaasik, Vilve Pöldmäe, Vivian Rennel, Vladimir Panov

DOONORID

Anne Kase, Anu Bachmann, Anne Murof, Hans Kristian Laur, Kristjan Pomm, Morgan Merrell, Signe Vaiknemets, Siim Kallast, Ülle Peljo, Vladislava Vassitskina

ERSO 100

100

10,000€

annetajad

< 99€ annetajad

Anu Pärna, Liia Kuljanova, Olle Tischler, Tiia Ruben, Anonüümne 2

1000€ annetajad

Andres Metspalu, Annika Kuimet, Cornelia Lootsmann, Jaanus Männik, Jüri Shamov-Liiver, Kristjan Pomm, Lembit Talts, Rita Kull, Riina Toss, Toomas Randaru

100€ annetajad

Aime Lindpere, Allan Randmaa, Ants Kerde, Eero Hammer, Erik Teemägi, Evi Rooda (€300), Harri Mikk, Heikki Parve, Ilja Sundelevitsh, Inna Kamenev (€200), Jaan Riikojä, Jaanus Böstrov, Jüri Alasi, Kadri Sikk, Karin Punning (€500), Karin Veissmann, Katrin Reinaste-Parve, Katrin Vinkel, Kertu Aksiim, Kirke Kangro, Kristel Meos (€250), Kristiina Kahur, Laura Danilas, Leila Eespere, Mairi Tonsiver, Mare Tiik, Marika Laar, Marin Kraft-Jaaksoo, Märt Treier, Mart Urbas, Meelis Enok, Merike Meren (€150), Merike Toro, Mikk Murdvee, Peep Laar, Reet Raukas, Rein ja Kersti Tiik (€200), Rein Kuik, Renne Joost, Riina Cohen, Riina Kütner, Riina Randla, Risto Kaarna, Signe Pius, Silja Mägi (€200), Sirje Talivee, Tiit Sinissaar, Toomas Kruusimägi (€250), Tõnis Maldre, Urve Kirotar, Urve Pappa, Anonüümne 11

SUUREPÄRANE SOORITUS ALGAB
HEAST ENESETUNDEST

IGAPÄEVANE ANNUS VIRTUOOSUST

Vedelkapsel - vedeliku efektiivsus ja kapsli mugavus.

Vedelkapslid on uuenduslik viis toidulisandite
viimiseks otse rakku. Nordaid vedelkapslite
eelised tavakapslite ees:

- kiirem ja parem imendumine
- ei oma maitset
- ainult looduslikud koostisosad
- säilitusaineteta ja õrn sinu maole
- parem biosaadvus - keha suudab
paremini omastada
- läbipaistev kapsel ja UV kindel purk

www.nordaid.eu

KUTSUME KUULAMA

MERESÜMFOONIA

K, 4. MÄRTS KELL 19 VANEMUISE KONTSERDIMAJA

N, 5. MÄRTS KELL 19 PÄRNU KONTSERDIMAJA

R, 6. MÄRTS KELL 19 ESTONIA KONTSERDISAAL

Edward Elgar Viiulikontsert B-duur op. 61

Ralph Vaughan Williams „Meresümfoonia“

DMYTRO UDOVYCHENKO viiul, SILJA AALTO sopran, STEPHAN LOGES bariton,
Segakoor Latvija, Eesti Riiklik Sümfooniaorkester, dirigent KASPAR MÄND

Kontserdi korraldaja Eesti Kontsert

GRIMAL JA BRAHMS

N, 12. MÄRTS KELL 13 ESTONIA KONTSERDISAAL (SÜMFOOMILINE LÖUNA)

R, 13. MÄRTS KELL 18 ESTONIA KONTSERDISAAL (EELKONTSERT) JA KELL 19

Johannes Brahms, Ludwig van Beethoven

DAVID GRIMAL viiul, ERSO

TULILIND. STRAVINSKI JA RAVEL

R, 20. MÄRTS KELL 18 ESTONIA KONTSERDISAAL (EELKONTSERT) JA KELL 19

Théodore Akimenko, Maurice Ravel, Igor Stravinski

SIMON TRPČESKI klaver, ERSO, dirigent KIRILL KARABITS

RADISSON COLLECTION
TALLINN

LIVIKO
— anno 1898 —

myfitness
world class gym & studios

 Epiim

NORDAID

NORDIC
CATERING

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 ERSO.TV